

„Stajerc“ izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 4 krone, za Ogrsko 5 K 50 vin. za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 6 kron, za Ameriko pa 8 kron; za drugo inozemstvo se računi naročnino z ozirom na visokost poštnine. Naročnino je plačati naprej. Posamezne štev. se prodajajo po 8 v.

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v Ptuju, gledališko poslopje štev. 3.

Slava Tabi, ki si nas kmete ljubili!

Kmečki stan, srečen stan!

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastoj, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak forek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inserterov) je za celo stran K 80— za 1/2 strani K 40— za 1/4 strani K 20— za 1/8 strani K 10— za 1/16 strani K 5— za 1/32 strani K 2.50 za 1/64 strani K 1.— Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 27.

V Ptuju v nedeljo dne 9. avgusta 1914.

XV. letnik.

Svetovna vojna.

Nemčija napovedala in zapričela proti Rusiji vojno. — Francoska pomaga Rusom. — Angleška napovedala Nemčiji vojno. — Avstrija, Nemčija in Italija stojijo trdno kot skale. — Razmerje malih držav. — Japonska skuša Rusiji v hrbet pasti. — Bog z nami in sreča junaška!

Torej so najhujši črnogledci vendar obdržali prav. Pričela se je svetovna vojna, kakor jo človeštvo še nikdar in nikjer ni videlo. Okoli 30 milijonov vojakov stoji danes v vojni. Tako je, kakor da bi krvoločna blaznost prišla vse človeštvo... Kakšen bođe konec? Nikdo ne ve odgovora! Ali naj bođe ta konec kakoršenkoli, eno nam stoji pred očmi: braniti hočemo ljubljeno svojo domovino do zadnjega hipa, do zadnjega zdihljaja in do zadnje kapljice krvi!

Kako je prišlo tako daleč? Vsemu svetu je to znano. Ves svet razume danes, da se je uredničila grozovita zveza, ki hoče Avstro-Ogrsko in Nemčijo zdobiti. Ta zveza pa je pozabila na eneržijo in odločnost teh držav...

Leta sem, odkar smo popolnoma opravičeno združili od nas kultivirano Bosno in Hercegovino z monarhijo, dviga se srbsko sovraštvo proti habsburski kroni. Pričela se je divja gonja, ki je imela cilj, odtrgati del Avstrije in uresničiti nam sovražno veliko Srbijo. V deželi, kakor je divjaška Srbija, katere kralj je navadni podli morilec, katere ministerski predsednik je istotako že parkrat komaj vešalam ubegli morilec, — v deželi, katere stoji pod knuto azijskega carja, ki razpolaga z njo, kakor gospodar s hlapcem, — v taki deželi torej nima politična agitacija drugih sredstev nego bodalo in bombo, dinamit in strup. Tako je morilska Srbija povzročila in izvršila krvavi umor v Sarajevi. Kot žrtev srbskega fanatizma padel je naš presvitli prostolonaslednik Franc Ferdinand. To je bil prvi akt!

Avstrija je zahtevala od dežele morilcev zadoščenje in garancije, da se ne bodoje protiaustrijske hujskarije nadaljevale. Zahtevala je, da kaznuje Srbija morilce. Gotovo opravičena zahteva! Ali mala Srbija, podpihana od

svojega ruskega kruhodajca, se je postavila proti Avstriji. Odklonila je avstro-ogrski ultimatum. Tako je bil naš presvitli cesar, o katerega miroljubnosti pač ne more nikdo dvomiti, naravnost prisiljen, da je s krvavečim srcem a trdno roko podpisal napoved vojne proti Srbiji. To je bil drugi akt!

Pričela je vojna, ki bi pravzaprav ne bila nobena vojna, ako bi bila ostala lokalizirana. Ali zdaj se je pokazal nakrat značaj za hrbtno Rusije, ki se je takoj postavila v pozituro in se šopirila kot protektor ter zaščitnica srbskih kraljemorilcev. Pravzaprav je to razumljivo. Rusija in Srbija sta dve sestrici; tu in tam vladajo morilci. Car je do ušes krvav od umorov in zato lahko prijateljsko stisne „kralju“ Petru roko, kateri je prišel na prestol edino preko razmesarjenega mrliča svojega prednika. Rusija je pričela natihem in zahrbtno mobilizirati. In zdaj pride najlepše: medtem ko je car že pripravljaval svoje vojaštvo za roparski naskok, hlinil je še prijatelja miru. Prosil je celo pohlevno nemškega cesarja Viljema, da naj ta posreduje. In medtem ko je Viljem v svoji nemški poštenosti to res storil, nadaljeval je farizejski car svojo mobilizacijo ter zbiral ob avstrijskih in nemških mejah svoje vojake. Na tako podli, barbarski način osleparjeni cesar Viljem je nato zahteval tekom 12 ur pojasnila. In ko tega ni dobil, napovedal je Rusiji vojno. To je tretji akt te žaloigre.

Rusija pa je zvezana z Anglijo in s francosko republiko, katere ima na Ruskem velikanske svote denarja posojenega. S Francosko so bile tudi takoj diplomatske zveze pretrgane in se je proglasilo med obema državoma vojno stanje. Francozi so celo prelomili mednarodno pravo in so pričeli vojno, predno je bila še napovedana.

Iz vojaških nagibov pa je zahtevala Nemčija tudi od Belgije dovoljenje; da smeje njeni vojniki skozi belgijsko pokrajino korakati. To je bilo iz vojaškega stališča neobhodno potrebno. Belgija je pod francoskim vplivom to odklonila in zato je pričela tudi tukaj vojna. Medtem pa je tudi Anglija spremenila svoje stališče in je napovedala Nemčiji vojno. Samoumevno je, da mora v tem hipu tudi Italija kot naša in nemška zaveznica nastopiti. **Svetovna vojska se je torej pričela!**

Na eni strani Rusija, Francoska, Anglija, Belgija, Srbija in Črnogorska, — na drugi pa Avstro-Ogrska, Nemčija, Italija, morda tudi Turčija, Švedska in Norveška in kaka druga manjša država... Kje bođe zmaga? Nikdo ne ve tega! Ali z namije pravica in poštenje in ko bi bil ves svet poln vragov, — čast našega poštenega meča mora biti ohranjena!

Z Bogom za domovino in cesarja v najpoštenejši boji! Preje se mora vsa Evropa v krvi potopiti, predno da bi bili mi sužnji azijskih tiranov in njih sebičnih zaveznikov!

Nemčija Rusiji vojno napovedala.

Berlin, 2. avgusta. — Ko je prišla tusem vest o splošni ruski mobilizaciji, je dobil nemški poslanik v Petersburgu naročilo pozvati rusko vladu, naj ustavi proti Avstro-Ogrski in Nemčiji naperjeno mobilizacijo in naj na to zahtevo tekom 12 ur obvezno odgovori. To je bil tedaj nemški ultimatum Rusiji. Ruska vlada na ta ultimatum sploh ni odgovorila, marveč je proti mednarodnemu pravu brez napovedane vojne poslala nekaj svojih vojaških oddelkov čez nemško in avstro-ogrsko mejo.

Vsled tega je Nemčija ruski vladi izročila vojno napoved. Samoumevno je, da je v tem hipu tudi vojno stanje med Rusijo in Avstro-Ogrsko uresničeno. Vsak hip zna tudi Avstro-Ogrska Rusiji vojno napoved vposlati.

Anglija napove Nemčiji vojno.

Berlin, 4. avgusta. — Wolffov zavod poroča: Po 7. uri zvečer prišel je angleški poslanik sir Edward Goschen k nemškemu zunanjemu ministru. Zahteval je svoj pas in napovedal v imenu angleške vlade Nemčiji vojno. — Nemška vlada je bila nato že pripravljena. Prelomila je belgijsko neutralnost zgolj iz vojaških ozirov, ker bi ji zamogla drugače Francoska skozi Belgijo v hrbet pasti.

Prestolni govor nemškega cesarja.

V nemškem državnem zboru imel je cesar Viljem sledeči prestolni govor na poslance:

„Gospodje! V usodopolnih urah zbral sem izvoljene zastopnike nemškega naroda okoli sebe. Skoraj pol stoletja zamogli smo ostati na poti miru. Poskusi, da bi se Nemčiji vojno nagnjenje pripisovalo in mu zožilo njegovo mesto v svetu, postavili so potrpežljivost našega ljudstva mnogokrat na težko izkušnjo. V vedni poštenosti je vlada tudi po najbolj izzivalnimi okoliščinami zasledovala razvoj vsehn ravnih, duševnih in gospodarskih moči kot najvišji cilj. Svet je bil priča, kako neutrudljivo smo v zmešnjavah zadnjih let v miru stali, da ne bi dali našemu ljudstvu vojne. Najtežje nevarnosti, ki so nastale po balkanski vojni, so bile navidezno premagane. Ali nakrat se je odprl prepad z umorom mojega prijatelja prestolonaslednika Franca Ferdinand. Moj visoki zaveznik, cesar in kralj Franc Jožef bil je prisiljen, da prime za orožje, da brani svojo državo pred nevarnimi pojavi iz neke sosedne države. Pri zasledovanju opravičenih interesov z nami zvezane monarhije stopila ji je Rusija nasproti. K udeležbi nas ne kliče samo dolžnost zveze, mi imamo obenem velikansko nalogo, da s staro kulturno skupnost obeh držav svoj lastni položaj napram sovražnim močem obvarimo. Težkega srca pustil sem svojo armado mobilizirati proti sosedu, s katerim je na mnogih bojiščih skupno od nastopala. Z resnično žalostjo vidim razdrobiti Nemčije zvesto ohranjeno prijateljstvo. Cesarsko ruska vlada se je vsled nenasitnega nacionalizma zavzela za ono državo, ki pospešuje zločine in ki je nesrečo te vojne povzročila. Da se je postavila tudi Francoska na stran naših nasprotnikov, nas ni moglo presenetiti. Premnogokrat srečal je naš trud, da bi prišli s francosko vlado k prijateljskemu razmerju, na stare nade in staro sovrastvo. Gospodje! Kar zamore človeški razum in moč storiti, da se naš narod k zadnji odločitvi okrepča, to se je z Vašo patrijotično pomočjo zgodilo. Sovražnosti, ki so dolgo na vzhodu in zahodu okoli sebe segale, so zdaj velika plamena. Sedanji položaj ni nastal iz mimoidočega konflikta interesov ali iz diplomatskih konstelacij. On je uspeh železa starega sovrastva zoper moč in napredek države. Mi nočemo dežel pridobivati. Nas navdušuje le nepremagljiva volja, da ono mesto obdržimo, na katerega nas je Bog postavil, za nas in za bodoče rodove. Nam vsiljeni silobran daje v našeroke izkušeni nemški meč. Narodom in plemenom Nemčije doni moj klic: Z vsemi močmi, z bratsko zvezo hočemo braniti, kar smo v dolgem delu miru ustvarili. Trdno in zvesto, resno in viteško, pohlevno pred Bogom in boja veselo napram sovražniku, tako zaupamo v Vsemogočnega, ki nas bode okrepčal v odporu in nas vodil k dobremu koncu. Na Vas, gospodje, gleda danes, zbrano okoli knezov in voditeljev, v s o n e m š k o l j u d s t v o . Sklepajte složno in hitro. To je moja najiskrenejša želja!“

Cesar zaupa armadi.

Ko se je peljal cesar iz Išla na Dunaj, ga je na kolodvoru v Lincu pozdravil častniški zbor. Cesar se je od častnikov zelo pristrčno poslovil ter rekel: „Zelo me veseli, videti tu gospode, in v tej resni uri rečem, da zaupam na mišljenje, na hrabrost in na strajnost armade.“

Zahrbtnost ruskega carja.

Nemški listi objavljajo dokumente, iz katerih je razvidna vsa lopovska zahrbtnost ruskega carja. Ta car, ki se je vedno navidezno zavzemal za svetovni mir, je pravi povzročitelj grozovite evropejske vojne, ki se je zdaj pričela. Ta rabelj iz Azije je pri temu ravnal tako hinavsko in podlo, da noben kulturni človek ne more več z njim občevati. Ko je Avstrija napovedala državi kraljemorilcev vojno, pripravil je mobilizacijo, da bi padel Avstro-Ogrski v hrbet. Navidezno pa se je delal jako miroljubnega in je celo nemškega cesarja Viljema prosil, da naj ta posreduje ter s tem evropejsko vojno prepreči. Nemški cesar mu je veroval in je pričel res pri naši vladi posredovati. Medtem pa je Rusija mobilizirala. Tako je car s podlo hinavščino nemškega cesarja motil. Ko je ta to izpoznal, je seveda grozno hitro nastopal. Zahteval je v 12 urah odločno odgovor, zakaj Rusija mobilizira. Ko ta odgovor ni došel, bila je takoj Rusiji vojna napovedana. In ko se Francoska ni hotela izjaviti, zgodilo se ji je isto. Car pa ostane za vse čase omdaževan pred vsem kulturnim svetom!

Obstreljevanja Belgrada.

List „Neue Freie Presse“ priobčil je izvirni dopis o bojih pri Belgradu, v katerem pravi dopisnik:

„Vse kaže, da bomo doživeli hudo noč. V Semlinu so vse svetilke ugasnjene. Celo voz, ki se pomika z vojaško stražo na kolodvor, je moral na povelje luč ugasniti. Tudi Belgrad je brez luči, katere drugače tako prijazno k nam svetijo. Vse mesto je zavito v temo, samo na obrežju gorijo v dveh vrstah svetilke, ki se odsvitajo v temni Donavi. Tiho je postalo, vse tiho. Samo na kolodvoru sopiha lokomotiva, ki naj bi vlak v Novisad odpeljala.“

Ob bregu stoji velika množica ljudstva, odrasli in otroci, ki tajno med seboj šepetajo in pričakujejo prihod monitorjev. Če pridejo monitorji, je to znamenje, da se bode boj ponovil. Malo prej še smo vidili vroče boje.

Vrhovni avstro-ogrski armadni voditelji.

Vrhovno poveljstvo nad avstro-ogrsko armado ima kot zastopnik cesarja nadvojvoda Friderik. Vodstvo sedanjih vojnih pripravah in tudi poznejših operacij pa ima šef generalštaba, general infanterije Conrad plem. Hötzendorf. Pomaga mu tudi izredno vojni minister feldcajgmeister plem. Krobatin. Posebno vodstvo za boje proti Srbiji pa bode imel brčkone dosedanji bosanski deželni šef feldcajgmeister Potiorek. Kot zapovedniki poseameznih armad pridejo v poštev: general kavalrije plem. Brudermann, general infanterije plem. Frank in general infanterije plem. Auffenberg. Vsi poznajo v poštev prihajajoče pokrajine, ker so večinoma na jugu služili. Vojna mornarica naše monarhije

Že rano dopoldne imele so naše težke baterije artiljerijski dvoboj s srbskimi baterijami, ki so bile postavljene pri Banjici, 5 kilometrov južno od Belgrada.

Deset minut pred 8. uro zvečer se je začelo pri mostu ob Savi, ravno ko se je menjala naša predstraža, močno streljati iz pušk. Kaj je bilo? Avstro-ogrski aeroplan (letalni stroj), ki je prifrčal v smeri iz Novisada, je plaval nad srbskimi postojankami in jih obstreljeval. Kakor sveteča se vojaška tica je krožil visoko nad sovrážnikom in je dajal našim topovom smer in cilj za streljenje.

Ob tem času se pridružijo puškam naši havbici. Njih ogenj, ki so ga bluvale z občudovanja vredno natančnostjo, je kmalu prisilil nasprotno artiljerijo, da je utihnula.

Kmalu potihne bojno gromenje.

Sedaj smo odšli na slabo razsvetljen kolodvor ter tam čakali nadaljnih dogodkov. Proti 11. uri ponoči so začeli monitorji metati luč. En monitor je zavozil v Savo in obstal čisto ob njenem bregu. Njegove napol sveteeče svetilke so plavo osvetlile na nas. Dolgo se ni nič ganilo na monitorjih. Naenkrat pade iz enega strel. Čisto natančno se vidi, kako so granate vdarile v spodnji del srbskih utrdb v kotu Save in Donave na severnem robu Belgrada. Ali kmalu se zasveti drugi in tretji strel. V Savi zasidrani monitor pa je metal luč doli do mesta.

Naenkrat je opaziti ob mostu živahno gibanje. V tem hipu začnejo naši podonavski čolni in ob bregu postavljene strojne puške brzozostreljati. Smrtonosne kroglice pošiljajo v četo nasprotnikov, ki so jo obstreljevali metalci luči, da so kroglice, sigurne naše svoj cilj. Nekoliko časa se vedejo Srbi, kakor da bi se hoteli ustaviti na nasprotnem bregu in pa nam odgovarjati. Toda naše strojne puške delajo v njih vrstah kmalu velike vrzeli in ko so začeli še naši havbici sodelovati, so Srbi kmalu zbežali iz svojih postojank. Srbske izgube so jako velike; na bojišču so pustili mnogo mrtvih in ranjenih.

Boj na mostu, ki je bil istotako težak kot kratak, utihne. Luči monotorjev ugasnejo. Ladje, ki so se gibale kot ponočne sence, se potopijo v popolno temoto.

Čez nekoliko časa se zopet kakor zabliska; monitorji tipajo po sovražnem pobrežju.

Toda Srbi so po prvem naskoku, ki so ga napravili, imeli dovolj. Njih poskus, da bi most, popolnoma razstrelili, js bil krvavo odbit.

Naše vojaštvo se drži nad vs o hvalo dobro. Več kot 24 ur stale so vojaške čete v ognju in vsa prizadevanja Srbov,

pa bode stala brčkone pod komando admirala Häuß.

polastiti se mosta, so bila valed vrline in ču-
ječnosti naših vojakov izjalovljena.

Posebno se je odlikovala mala posadka
finančne stražnice Burma tik malega Vojnega
otoka, ki leži nasproti Belgrada in je vsled po-
vodnji njega zveza z ogrskim bregom pretrgana.
Ta posadka je morala vzdržati glavni napad so-
vražnih čet, ki so bile na ladajah ob belgrajskem
pobrežju. Ko se je zmrčilo in so posadko iz-
menili, so marširali ti junaki v svoja stanovanja,
kakor da bi prišli od vaje.

Proti pol eni uri ponoči se je vnel nov
boj na Savinem mostu, v katerega so naši hav-
bici krepko posegli. Proti srbskim četam se je
ustrelilo 11 šrapnelov. V temi noči se je raz-
ločno videla pot strelcev in se je čulo, kako so
se razpočili. Monitorji, ki so bili v bližini otoka,
so streljali na mestni vrt v Topšiderju na jugo-
vzhodni strani Belgrada.

Proti pol drugi uri ponoči se je začelo
močno streljanje pušk, ki je po petih minutah
zopet ponehalo.

Ob 11. uri je korakala v Semlin nazaj
kompanija, ki je bila kot predstraža postavljena
k Savinem mostu in je stala v ognju polnih 24
ur. Oberst brigadir je čakal na kompanijo pred
vratni vojašnici, je imel na hrabre, ki so bili
kot prve čete avstro-ogrsk armade v ognju, kra-
tek, podžigajoč nagovor. Pohvalil jih je za njih
vztrajnost in junaški pogum. Moštvo je poslu-
šalo z lesketajočimi očmi in nihče ni kazal niti
sledu utrujenosti. Po obrtovem govoru je kom-
panija marširala s krepkim korakom naprej v
svoje bivališče.

V Nišu huda prede.

„Südslawische Korrespondenz“ javlja iz
Sofije sledeče poročilo iz Niša: Za ponedeljek tu
sem sklicana izvanredna seja skupščine se tega
dne ni mogla vršiti, ker večina poslancev vsled
mobilizacije ni mogla priti pravočasno v Niš in
se vsled tega ni mogla doseči sklepčnosti. Mini-
sterski predsednik Pašić in vsi člani kabineta z
uradništvom vred so tukaj. Svoje pisarne imajo
deloma v starem konaku, katerega so zgradili
Obrenoviči, deloma v zasebnih hišah. Tuji po-
slaniki, med temi tudi nemški poslanik pl.
Griesinger, so za silo nastanjeni v tukajšnjih
hotelih. Pričakujejo prihod prestolonaslednika
princa Aleksandra in kralja Petra. V Nišu ni
skoraj prav nobenih poročil o dogodkih v ino-
zemstvu, ker je pretrgana brzozjavna in telefo-
nična zveza. Večina belgrajskih listov se pri-
pravlja na odhod v Niš. Tudi uradni list
„Srpske Novine“ bodo izdajali v Nišu. Belgrajske
banke so tukaj zopet začele poslovati. Vsled
prihoda toliko ljudi so cene stanovanj in živil
postale neverjetno visoke. Bolgarski poslanik
javlja brzozjavno od meje, da je tačas brez sta-
novanja in da stanuje s svojim uradniškim
osobjem v nekem železniškem vozu na kolo-
dvoru v Nišu. Poslanik je zajedno naročil, da
mu dološljeje konzerv, ker primanjkuje v Nišu
živeža.

Neka druga vest pravi, da je došel v Niš
princ Pavel. Princ Jurij je po enodnevnem bi-
vanju v Nišu odpotoval k svojemu polku.

S posebnim ukazom je proglasil kralj Peter
mesto Niš kot novo srbsko prestolico.

Nemčija proti Belgiji.

Nemška vlada obrnila se je na belgijsko
vlado s prošnjo, da ji dovoli, da gre do
skoz belgijsko deželo nemški vo-
jaki. Nemška vlada je dostavila, da prevzame
vsako jamstvo za integriteto Belgije in za od-
škodnino vsake škode, ki bi zamogla belgijski
državi vsled tega nastati.

Belgijska vlada je to prošnjo in tudi toza-
devni ultimatum odklonila. Valed tega je
nemški poslanik belgijsko prestolico Brüssel za-
pustil. Belgijski kraljevski dvor z vlado je zbe-
žal v Antwerpen. Med Belgijo in Nem-
čijo vlada torej vojno stanje.

Rusi pri Czenstochavi tepeni.

Krakova, 4. avgusta. — Dne 2. t. m.
nastal je pri Herby in Czenstochavi boj med
nemškimi in ruskimi vojaškimi oddelki. Rusi
so bili pregnani. Pred svojim begom raz-
strelili so magacine in železniško postajo. Isto-
tako so razstrelili železniški most pri Nowora-

domsku. Ponoči se je vršil tudi boj med nem-
škimi vojaki in kozaki. Nemci so vjeli
200 ruskih kozakov. V treh urah je bilo
rusko mesto v nemških rokah. Ob meji proti
Krakovi so šli Rusi nazaj do Slomnika v okraju
Miechow. Nemška armada napreduje
z magovito. Nemški parnik obstreljeval je
rusko pristanišče Libav, ki je pričelo goreti.
Pravijo, da je navdušenje med ruskim vojaštvom
jako majhno.

Boj pri Kibarty.

Königsberg, 4. avgusta. Nemški vojaki
so rusko mesto Kibarty naskočili in za v-
zeli. Rusi zbežali so proti vzhodu in so pustili
mnogo ujetnikov nazaj. (Kibarty je male mestece
ob pruski meji.)

Nemčija zapleni ruske milijone.

Nemška vlada zaplenila je ruske milijone
v berolinskih bankah kot last sovražnika.

Vjeta ruska patrolja.

Königsberg, 4. avgusta. Pri Leng-
wethenu so nemški vojaki landšturma vjeli 8
mož broječo patroljo ruskih nalcov. Spravili so
jo v Königsberg.

Velikansko darilo našega cesarja.

Dunaj, 4. avgusta. Naš cesar je z ozirom
na sedanje vojno stanje v namene „Rdečega
križa“ in podpore potrebnih družin pod orožje
poklicanih rezervistov podaril iz svojega
lastnega premoženja pol milijona kron.
Nadalje je cesar v namene ogrskega „Rdečega
križa“ dovolil istotako pol milijona kron,
za družine pod orožje poklicanih rezervistov v
Bosni in Hercegovini pa 100.000 K.

Danska — brezstrankarska.

Kopenhagen, 4. avgusta. Danska vla-
da je izjavila, da ostane zasedaj v rusko-fran-
cosko-nemški vojni brezstrankarska.

Dardanele zaprte.

Konstantinopol, 4. avgusta. Vlada
Turčije objavlja uradno obvestilo, glasom kate-
rega hoče ostati v sedanji vojni nevtralna. Vsled
tega pa je tudi morsko ožino Darda-
nel in Bosporus za tuje vojne
parnike zaprta.

Ruski poslanik vedel za prestolonaslednikov umor.

O smrti ruskega poslanika v Belgradu, Hart-
viga, se še poroča od dobro poučene strani:
Splošno se je z začudenjem opazilo, da se ruski

poslanik v Belgradu, Hartvig, ni udeležil sv.
maše-zadušnice za umorjenim prestolonasledni-
kom Franc Ferdinandom. Ko se je avstrijski
poslanik baron Giesel vrnil v Belgrad, ga je Hart-
vig prosil za sprejem, da se opraviči glede oči-
tanja, da se namenoma ni hotel udeležiti maše-
zadušnice. Hartvig je v pogovoru z Gieslom od-
ločno povdarjal, da je prisostvoval maši-zadu-
šnici in da je ob tej priliki imel pripet veliki
križ Franc Jožefovega reda, na katerega je bil
baje posebno ponesen. Baron Giesel je mirno
poslušal, ko se je Hartvig razburljivo zagovarjal
in mu je nato hladno odgovoril: „Pre zvišenost,
ako mislite, da me boste z Vašimi smešnimi iz-
govori prevarali, se motite.“

V tem trenutku je potegnil Giesel iz žepa
pismo Hartvigovo, v katerem mu je z njegovim
lastnoročnim imenom jasno in neizpodbitno do-
kazal, da je že poprej dobro vedel za sarajevski
umor in njegove vzroke. Hartvig je bil s tem
tako hudo zadet, da je skočil pokoncu in je v
zavesti, da se mu je dokazala krivda, se zvrnil
vznak, zadet od srčne kapi. Da se naš poslanik
na vse strani zavaruje, so se shranili vsi pred-
meti, ki so bili v Hartvigovi bližini, med temi
tudi ostanki onih dveh cigaret, katere je Hart-
vig pokadil pri baronu Gieslu. Hartvig je nam-
reč prosil Giesla, ko je prišel k njemu, če bi
smel kaditi svoje cigarete, kar mu je Giesel tudi
dovolil. Nadalje se je tudi po zaupniku potrdilo,
da poslanik Hartvig pri baronu Gieslu ni ničesar
zavžil.

Nemčija in Nizozemska.

Haag, 4. avgusta. — Nemški poslanik
je dal pozitivno zagotovilo, da ne bode Nemčija
na Nizozemsko nobenega ultimatum a
stavila. Ako se bode Nizozemska strogo
brezstrankarsko zadržala, potem bodo tudi Nem-
čija napram njej to stališče zavzela.

Ruski napad na mesto Memel odbit.

Berlin, 4. avgusta. Wolffova pisarna po-
roča: Včeraj so ruski obmejni vojaki v smeri
proti Krottingen napadli mesto Memel. Ali od-
delki nemške posadke tega mesta so napad od-
bili. (Mesto Memel je najsevernejše mesto na
Nemškem in leži ob ruski meji in morju. Mesto
šteje 20.000 prebivalcev, ima prostorni pristan,
nekaj utrdb ter je važno za trgovino z lesom
in žitjem.)

Ruski časopisi pri nas prepovedani.

Vlada je prepovedala za vse avstro-ogrsko
pokrajine vse na Ruskem izhajajoče časopise. —

Solnce se smilj

